



Skupnost občin Slovenije  
info@skupnostobcin.si

Številka: 0100-46/2012-2  
Datum: 20. 1. 2012

**Zadeva: Izvajanje 14. člena Zakona o sistemu plač v javnem sektorju**

Na Ministrstvo za javno upravo ste naslovili prošnjo za pojasnilo glede izvajanja 14. člena Zakona o sistemu plač v javnem sektorju (108/2009-UPB13, 8/2010 Odl.US: U-I-244/08-14, 13/2010, 16/2010 Odl.US: U-I-256/08-27, 50/2010 Odl.US: U-I-266/08-12, 59/2010, 85/2010, 107/10 in 35/11) V dopisu navajate, da si javni uslužbenci (glede na dejstvo, da citirana določba ni uvrščena v prehodne določbe) to določbo razlagajo tako, da daje pravno podlago, da se jih kljub neizpolnjevanju pogojev glede zahtevane izobrazbe, lahko uvrsti na delovno mesto, za katerega ne izpolnjuje pogojev ob izpolnjevanju pogoja delovnih izkušenj.

Prvi odstavek 20. člena Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 42/2002, 79/2006-ZZZPB-F, 46/2007 – Odl. US in 103/07), ki nosi naslov "pogoji za sklenitev pogodbe o zaposlitvi" določa splošno pravilo:

*"(1) Delavec, ki sklene pogodbo o zaposlitvi, mora izpolnjevati predpisane, s kolektivno pogodbo ali splošnim aktom delodajalca določene oziroma s strani delodajalca zahtevane in v skladu s prvim odstavkom 23. člena tega zakona objavljene pogoje za opravljanje dela (v nadaljnjem besedilu: pogoje za opravljanje dela)."*

Zakon o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 63/07 – uradno prečiščeno besedilo, 65/8, 69/08 – ZTFI-A in 69/08 – Zzavar-E) kot specialni zakon v prvem delu, ki velja za celoten javni sektor določa:

*"(1) Za delovna razmerja javnih uslužbencev ter za pravice in dolžnosti iz delovnega razmerja veljajo predpisi, ki urejajo delovna razmerja, in kolektivne pogodbe, kolikor ta ali drug poseben zakon ne določa drugače."*

V drugem delu, ki velja za javne uslužbence v državnih organih in upravah lokalnih skupnosti, pa je treba dodatno upoštevati tudi:

- določbo 7. odstavka 57. člena:  
*"(7) Postopek za novo zaposlitev uradnika se izvaja kot javni natečaj, postopek za novo zaposlitev na strokovno-tehničnem delovnem mestu pa po postopku, določenem s predpisi, ki urejajo delovna razmerja, in kolektivno pogodbo."*
- določbo 59. člena:  
*"Objava javnega natečaja mora vsebovati najmanj naslednje podatke:*
  1. o organu in o kraju opravljanja dela;
  2. o vrsti uradniškega delovnega mesta;
  3. o pogojih za opravljanje dela;
  4. o dokazilih, ki jih mora kandidat priložiti prijavi;
  5. o roku in naslovu za vlaganje prijav in o roku obveščanja o izbiri;

6. o osebi, ki daje informacije o izvedbi javnega natečaja;

7. o okvirni vsebini dela."

Pogoj za imenovanje v naziv (torej za uradnike) je tudi najmanj predpisana izobrazba, kot je določena v 87. členu ZJU, Uredba o notranji organizaciji, sistemizaciji, delovnih mestih in nazivih v organih javne uprave in v pravosodnih organih (Uradni list RS, št. 58/03, 81/03, 109/03, 22/04, 43/04, (58/04 - popr.), 138/04, 35/05, 60/05, 72/05, 112/05, 49/06, 140/06, 9/07, 33/08, 66/08, 88/08, 8/09, 63/09, 73/09, 11/10, 42/20, 82/10) pa v 53. členu, ki nosi naslov "pogoji za delovno mesto - strokovna usposobljenost" v tretjem odstavku določa:

*"(3) Za strokovno-tehnično delovno mesto se določi zahtevana stopnja izobrazbe skladno s to uredbo."*

Vse citirane določbe zahtevajo, da javni uslužbenec (tako uradnik kot tudi strokovno-tehnični delavec) izpolnjuje vse zahtevane pogoje za zasedbo delovnega mesta. Za primere neizpolnjevanja pogojev pa ZJU jasno določa:

- v 61.a členu ravnanje s kandidati, ki ne izpolnjujejo natečajnih pogojev:  
***"Kandidati, ki ne izpolnjujejo natečajnih pogojev, se ne uvrstijo v izbirni postopek, o čemer se vsakemu kandidatu izda sklep. Sklep izda predstojnik organa ali vodja kadrovskega poslovanja v organu, za katerega se izvaja javni natečaj. V primerih iz četrtega odstavka 60. člena tega zakona izda sklep predsednik posebne natečajne komisije. Če nihče izmed prijavljenih kandidatov ne izpolnjuje natečajnih pogojev, se javni natečaj lahko ponovi."***
- v primeru, ko pa bi bila v nasprotju z zakonskimi določbami navkljub vsemu sklenjena pogodba o zaposlitvi, pa prvi odstavek 74. člena izrecno določa:  
***"(1) Pogodba o zaposlitvi se razveljavi, če javni uslužbenec ne izpolnjuje pogojev za delovno mesto, za katero je bila pogodba sklenjena, oziroma če pred sklenitvijo pogodbe ni bil izveden predpisan postopek javnega natečaja, čeprav bi moral biti izveden. Pogodba se razveljavi s sklepom."***

Nikjer v citirani zakonodaji torej ni podana podlaga za sklepanje pogodb o zaposlitvi za delovno mesto, za katero javni uslužbenec ne izpolnjuje izobrazbenega pogoja.

ZSPJS v prvem členu jasno opredeljuje:

*"(1) Ta zakon ureja **sistem plač** funkcionarjev in javnih uslužbencev v javnem sektorju, pravila za njihovo določanje, obračunavanje in izplačevanje ter pravila za določanje obsega sredstev za plače."*

14. člen ZSPJS-ja torej ureja plačo oziroma njeno zmanjšanje v primerih, ko javni uslužbenec opravlja delo na delovnem mestu z nižjo izobrazbo od zahtevane, nikakor pa ne daje možnosti spregleda pogoja za opravljanje dela ali morebitne pravne podlage za sklenitev pogodbe o zaposlitvi z osebi, ki ne izpolnjuje izobrazbenega pogoja na način, da bi se to osebo zaposlilo in se ji pač znižalo plačo, skladno s 14. členom ZSPJS.

S spoštovanjem,

Pripravila:  
Violeta Gojković  
sekretarka

Mojca Ramšak Pešec  
generalna direktorica